
FOLKETINGET

Retsudvalget

Den økonomiske konsulent

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 6. marts 2012

**Kriminalitetsudviklingen i Danmark 2010
(Kriminalitet 2010, Danmarks Statistik).**

Sammenfatning

I det store hele har udviklingen i kriminaliteten været uforandret i perioden 2000-2010. Ejendomsforbrydelser udgør ca. 94 pct. af alle anmeldte straffelovsovertrædelser. Voldsforbrydelser udgør ca. 4 pct., og denne kategori er heller ikke stigende. Sigtelsesprocenten for voldsforbrydelser er ca. 75 pct. Antallet af fældende afgørelser ligger på ca. 40.000 om året. Under arbejdet med domstols- og politireformen 2006-2009 faldt de fældende afgørelser imidlertid noget, skriver Danmarks Statistik.

44 pct. af de idømte sanktioner består af frihedsstraffe (betingede og ubetingede). Det er en lille stigning i perioden. Aldersgruppen med den største andel af de fældende afgørelser er de 20-29-årige, der også har den største andel af voldsforbrydelserne.

Et af de store problemer indenfor kriminalforsorgen er tilbagefald til ny kriminalitet. Samlet set falder 32 pct. af alle dømte mænd tilbage i ny kriminalitet inden for to år efter løsladelse. Typisk sker kriminaliteten inden for seks måneder. Des højere alder for de dømte, des mindre tilbagefald. For kvinder er tilbagefaldet mærkbart mindre. Des lavere alder den kriminelle har, des flere tilbagefald. I aldersgruppen 15-29 år er der således mange med op til fire tilbagefald, mens dette er relativt sjældent i de højere aldersgrupper. Det gælder endvidere, at selve straffeafgørelsens karakter har stor betydning for tilbagefaldsprocenten.

1. Indledning

Danmarks Statistik udgav i november 2011 deres meget omfattende årlige rapport om kriminalitetsstatistikens forskellige områder (**Kriminalitet 2010**¹). Rapporten indeholder bl.a. statistik om anmeldelser og ofre samt strafferetlige afgørelser og fængslinger. Derudover indeholder rapporten også et afsnit om **tilbagefaldsprocenter** for dømte. Notatet vil **kort** gennemgå de vigtigste elementer i kriminalitetsstatistikken.

2. Anmeldte straffelovsovertrædelser.

Tabel 1 nedenfor viser udviklingen i anmeldte straffelovsovertrædelser.

Tabel 1. Anmeldte straffelovsovertrædelser.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2010 (%)
Sædelighedsforbrydelser i alt	3.095	2.799	2.652	2.602	2.477	2.231	2.642	0,6 %
Voldsforbrydelser i alt	18.059	18.777	19.557	19.419	18.486	17.968	18.131	3,8 %
Ejendomsforbrydelser i alt	444.696	403.407	395.528	416.478	449.429	465.082	442.678	94,0 %
Andre straffelovsforbrydelser i alt	8.569	7.721	7.356	6.772	6.561	6.511	7.637	1,6 %
Straffelov i alt	474.419	432.704	425.093	445.271	476.953	491.792	471.088	100 %

Kilde: Kriminalitet 2010, Danmarks Statistik.

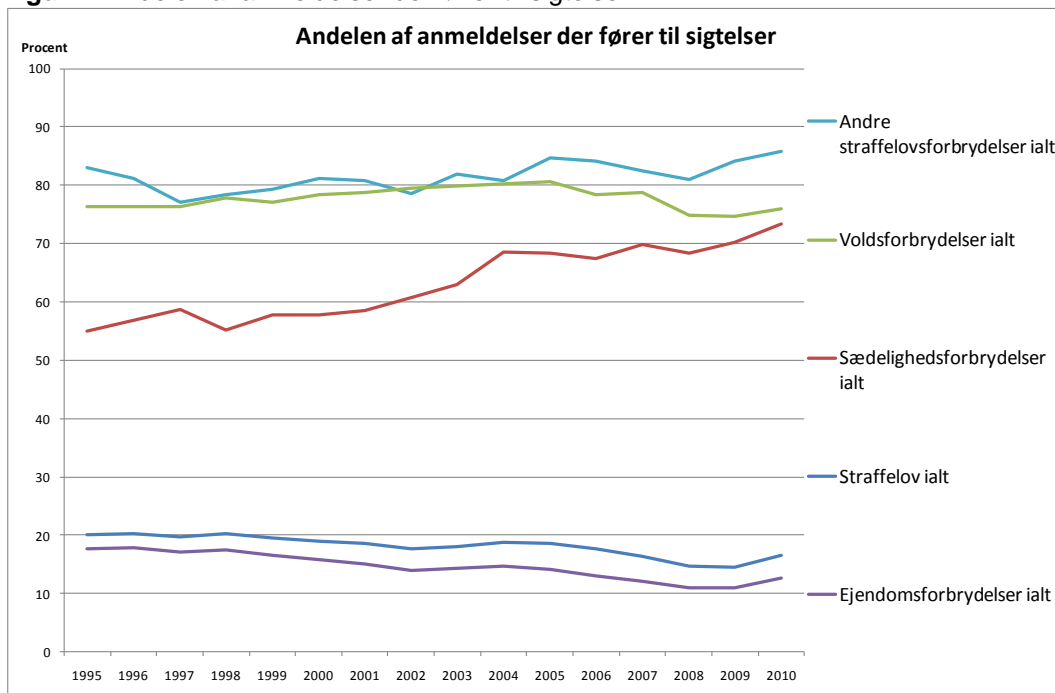
Det ses, at **niveauet** for anmeldte straffelovsovertrædelser ligger på ca. 480.000 årligt, dog med et mindre fald i årene 2005-07. Langt størstedelen er **ejendomsforbrydelser**, der står for 94 pct. af alle anmeldte straffelovsovertrædelser. Det svarer til ca. 440.000 anmeldelser. **Voldsforbrydelser** udgør ca. 18.000 årligt, og det tal har været nogenlunde konstant i den sidste år-række. Antallet af **sædelighedsforbrydelser** har i perioden 2004-10 vist en kraftigt faldende tendens lige indtil 2009, hvorefter tallet steg igen. I 2010 er tallet for anmeldte sædelighedsforbrydelser nu 2.600 tilfælde

¹ Danmarks Statistik: "Kriminalitet 2010". 156 sider.

Hvor mange anmeldelser fører til sigtelser?

I figur 1 nedenfor er vist andelen af anmeldelser, der førte til sigtelse.

Figur 1. Andelen af anmeldelser der fører til sigtelser.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Det ses, at der er meget stor forskel imellem, hvilke straffelovstyper, der fører til sigtelse. Sigtelsesprocenten for **voldsforbrydelser** er ca. 75 pct. og har været nogenlunde konstant. For sædelighedsforbrydelser er sigtelsesprocenten også ca. 75 pct. og har været stigende. For **ejendomsforbrydelser** derimod er sigtelsesprocenten helt nede på ca. 10 pct. og har været faldende.

Opsummering vedr. kriminalitetsudviklingen

I det store hele har kriminaliteten været uforandret i perioden 2000-2010. Ejendomsforbrydelser udgør stadig hovedparten af de anmeldte straffelovsovertrædelser (94 pct.). Antallet af voldsforbrydelser er heller ikke steget og udgør ca. 4 pct. af det samlede antal. Sigtelsesprocenten for voldsforbrydelser er den højeste, og ligger nogenlunde konstant på ca. 75 pct. Derimod er sigtelsesprocenten for ejendomsforbrydelser meget lav (ca. 10 pct.) og faldende.

3. Strafferetlige afgørelser

I 2010 blev der i alt truffet 39.311 fældende afgørelser vedrørende overtrædelser af straffeloven, svarende til en stigning på ca. 9 pct. ift. 2009. Stigningen lå primært under ejendomsforbrydelser, der steg med ca. 1.700 afgørelser, svarende til 7 pct. Afgørelser vedrørende voldsforbrydelser steg procentvis også en del, nemlig med 11 pct., mens afgørelser vedrørende sædelighedsforbrydelser steg med 6 pct.

Tabel 2. Fældende afgørelser efter overtrædelsens art.

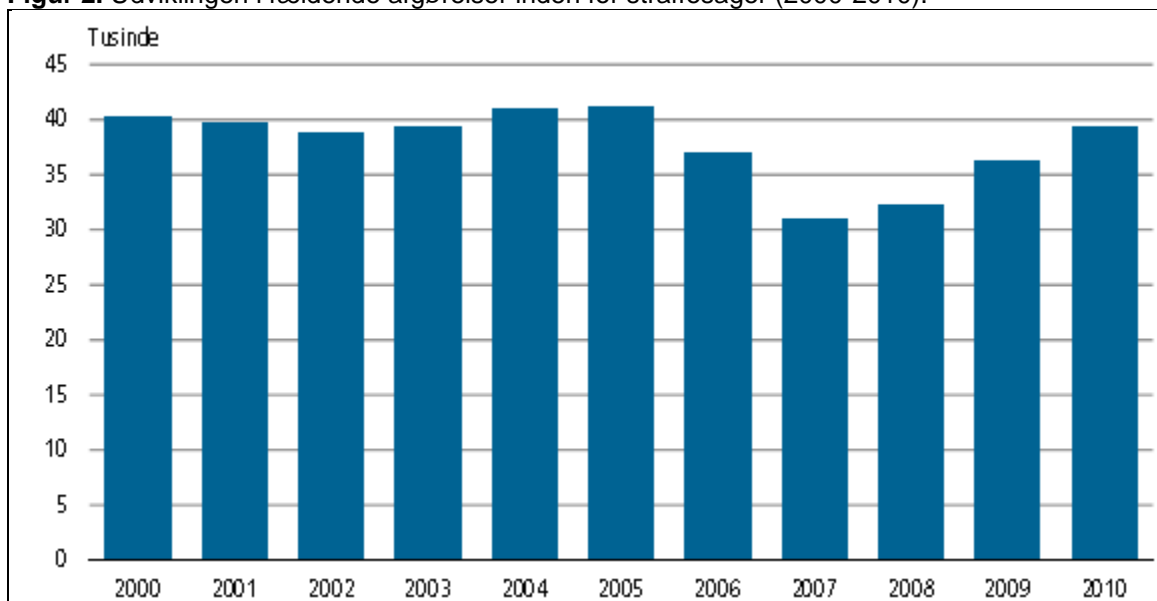
	2009	2010	Ændring 2009-2010
Straffelov i alt	36.247	39.311	8,5 %
Sædelighedsforbrydelser	653	689	5,5 %
Voldtægt	65	58	-10,8 %
Blufærdighedskrænkelser	250	309	23,6 %
Voldsforbrydelser	7.538	8.330	10,5 %
Vold mod off. myndighed	1.321	1.633	23,6 %
Drab og forsøg på drab	68	81	19,1 %
Vold mod privatperson	5.199	5.316	2,3 %
Ejendomsforbrydelser	25.014	26.748	6,9 %
Indbrud	1.972	2.382	20,8 %
Tyveri	14.877	15.438	3,8 %
Brugstyveri	1.749	1.906	9,0 %
Røveri	954	933	-2,2 %
Andre forbrydelser	3.042	3.544	16,5 %

Kilde: Kriminalitet 2010, Danmarks Statistik.

Antallet af fældende afgørelser vedrørende overtrædelser af straffeloven lå i perioden 2000-10 på 39.000-41.000 om året, jf. **figur 2** nedenfor. Faldet i perioden 2006-09 bør nok ses i relation til iværksættelsen af **domstols- og politireformen** fra den 1.1.2007, som kan have medført forsinkelser i domstolenes og politiets arbejde i 2007 og 2008, anfører Danmarks Statistik.

Med stigningerne i både 2009 og 2010 er antallet af fældende afgørelser nu tilbage på niveauet før domstols- og politireformen.

Figur 2. Udviklingen i fældende afgørelser inden for straffesager (2000-2010).

Kilde: Kriminalitet 2010, Danmarks Statistik.

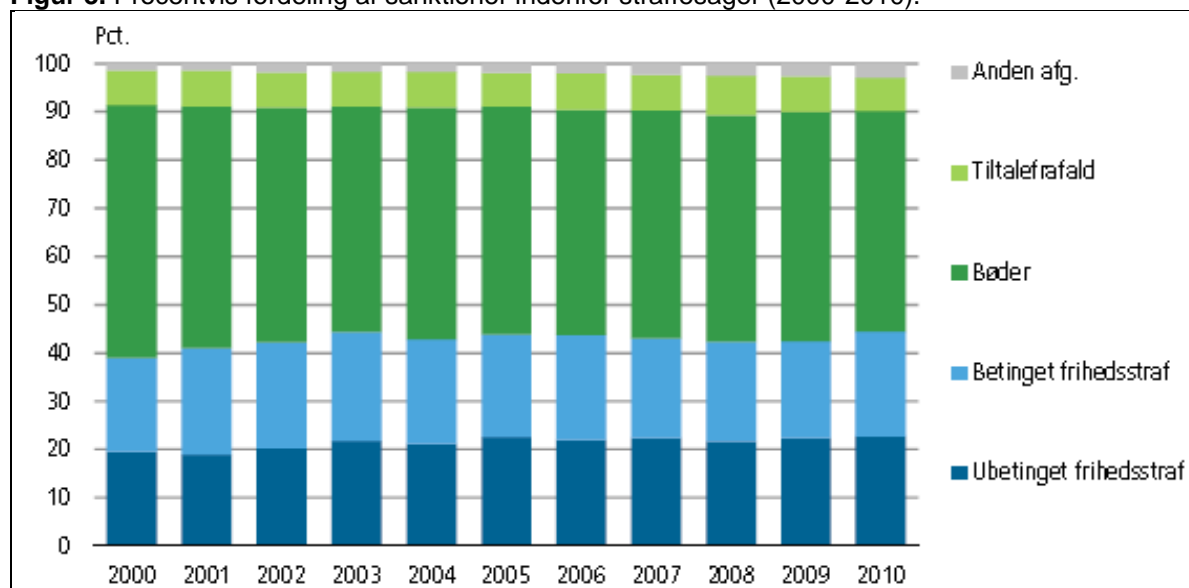
Opsummering vedr. fældende afgørelser

Antallet af fældende afgørelser har været nogenlunde konstante i perioden 2000-2010 og ligget på ca. 40.000 årligt – bortset fra et dyk i perioden 2006-2009 i forbindelse med domstols- og politireformen. Summarisk set svarer det til, at kun ca. 8,5 pct. af de anmeldte straffelovsovertrædelser bliver domfældte. For anmeldte **volds**forbrydelser er domsfældelsesprocenten ca. 45 pct., men kun ca. 6 pct. for **ejendoms**forbrydelser.

4. Sanktionerne

Sanktionerne for straffelovsovertrædelser er stort set uforandrede over de seneste 10 år, dog med en lille tendens til en større **andel** af frihedsstraffe og en mindre andel af bøder. Således lå andelen af frihedsstraffe i 2000 på ca. 40 pct. og i 2010 på ca. 44 pct., jf. **figur 3** nedenfor.

Figur 3. Procentvis fordeling af sanktioner indenfor straffesager (2000-2010).

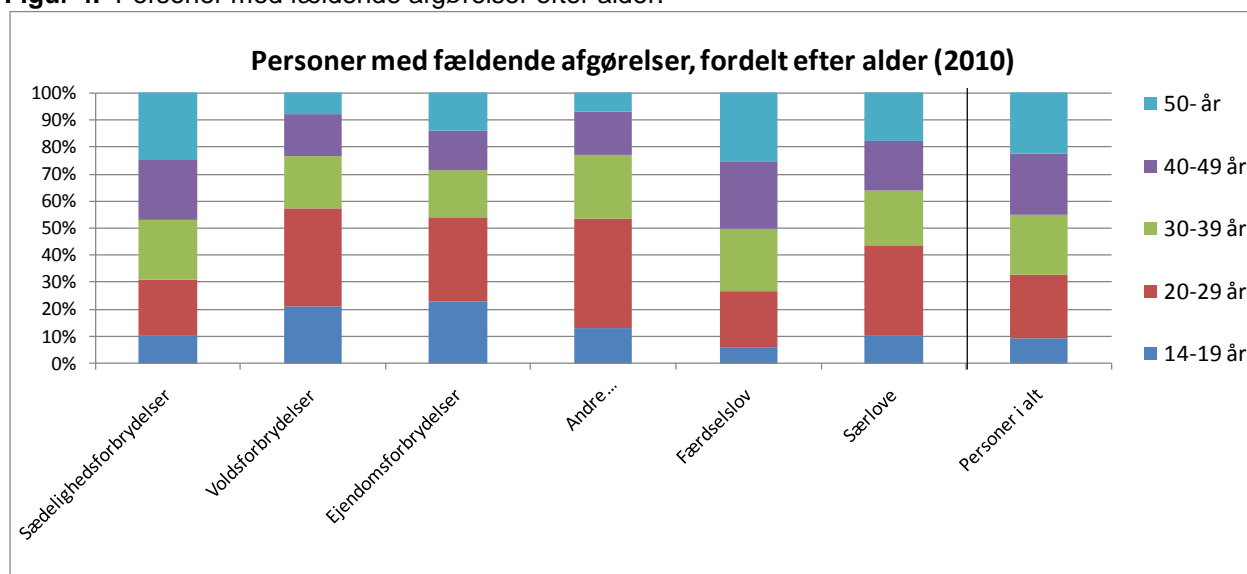
Kilde: Kriminalitet 2010, Danmarks Statistik.

Den gennemsnitligt udmålte **straf længde** for frihedsstraf for straffelovsovertrædelser lå i **2010** på 1,9 måneder for betinget fængsel og 8,1 måneder for ubetinget fængsel, dvs. væsentlig lavere for betinget frihedsstraf.

Aldersfordeling

Ser man på aldersfordelingen blandt personer med fældende afgørelser (sanktioner), ses det, at der er en sammenhæng mellem den begåede type kriminalitet og udøverens alder, jf. **tabel 1** nedenfor.

Figur 4. Personer med fældende afgørelser efter alder.

Kilde: Kriminalitet 2010, Danmarks Statistik.

Note: **Særlovene** omfatter en lang række enkeltstående love, ofte vedrørende helt specifikke områder. Det drejer sig bl.a. om lov om euforiserende stoffer, udlændingeloven, våbenloven, ordensbekendtgørelsen, skatte- og afgiftslove, miljøloven, dyreværnsloven, love vedr. arbejde og transport m.fl.

Hvad angår de **14-19-årige**, udgør de samlet set under 10 pct. af de dømte, men dømmes især for **ejendoms- og voldsforbrydelser**, hvor de står for over 20 pct. af dommene for begge typer forbrydelser.

De **20-29-årige** udgør den største gruppe af kriminelle, og **udgør hele 24 pct. af alle dømte**. De står for hele 36 pct. af **voldsforbrydelserne** og 41 pct. af **andre straffelovsforbrydelser**². Også særlovene har stort "besøg" af denne aldersgruppe.

Gruppen **30-39-årige** fordeler sig nogenlunde ligeligt mellem alle former for kriminalitet, og udgør faktisk den næstmindste gruppe af kriminelle, hvis man medregner færdsels- og særlove.

Blandt de **40-49-årige**, er det **færdselsovertrædelserne** der dominerer, og aldersgruppen står for hele 25 pct. af de dømte for færdselsovertrædelser. Inden for sædelighedsforbrydelser, findes den næststørste gruppe blandt de 40-49-årige.

² **Andre straffelovsforbrydelser** dækker bl.a. over **narkotikaforbrydelser** og **forbrydelser mod offentlig myndighed** samt vedrørende penge og bevismateriale.

Personer **over 50 år** udgør den mindste gruppe af dømte under straffeloven. Men aldersgruppen står for den største andel af dømte for **sædelighedskriminalitet** med hele 25 pct. Også hvad angår dømte for færdselslovsovertrædelser topper personer over 50 år med 25,2 pct. af de dømte.

Opsummering vedr. sanktioner

De fleste sanktioner ender med bøder, men der er en svagt stigende tendens til, at sanktionerne ender med frihedsstraf (ca. 44 pct. af sanktionerne). Den gennemsnitlige længde for ubetinget frihedsstraf er 8,1 måneder. Aldersgruppen med den største andel af fældende afgørelser er de 20-29-årige, der også har den største andel af voldsforbrydelser.

5. Tilbagefald til ny kriminalitet

Et nyt datagrundlag fra Danmarks Statistik gør det muligt at belyse det meget vigtige spørgsmål om **tilbagefald** til ny kriminalitet blandt personer, der tidligere har fået en dom.³

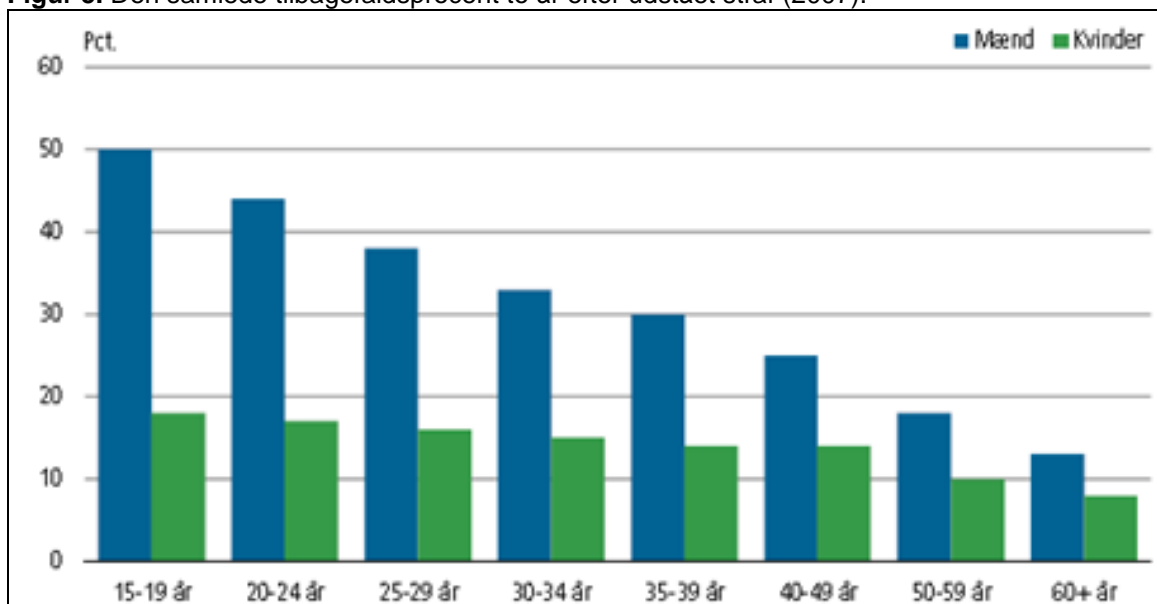
Samlet set falder **32 pct.** af mændene tilbage i ny kriminalitet inden for to år efter løsladelse, mens kvinder samlet set "kun" falder tilbage i **18 pct.** af tilfældene.

Blandt **mændene** er der klar, næsten lineær, sammenhæng mellem tilbagefald til ny kriminalitet og den dømtes **alder**. Således falder hele 50 procent tilbage blandt de 15-19-årige mænd, men kun ca. 13 pct. af mænd over 60 år falder tilbage i ny kriminalitet indenfor to år, jf. **figur 5** nedenfor.

Tilbagefaldsprocenten er mærkbart størst blandt mænd, og kun ca. 18 pct. af de dømte 15-19-årige **kvinder** falder tilbage i ny kriminalitet inden for to år. Dette tal er helt nede på ca. 8 pct. for de dømte kvinder over 60 år.

³ I rapporten defineres recidiv eller tilbagefald til ny kriminalitet, som en lovovertrædelse, der er begået i en opfølgingsperiode på **to år efter løsladelse** fra afsoning eller en fældende strafferetlig afgørelse.

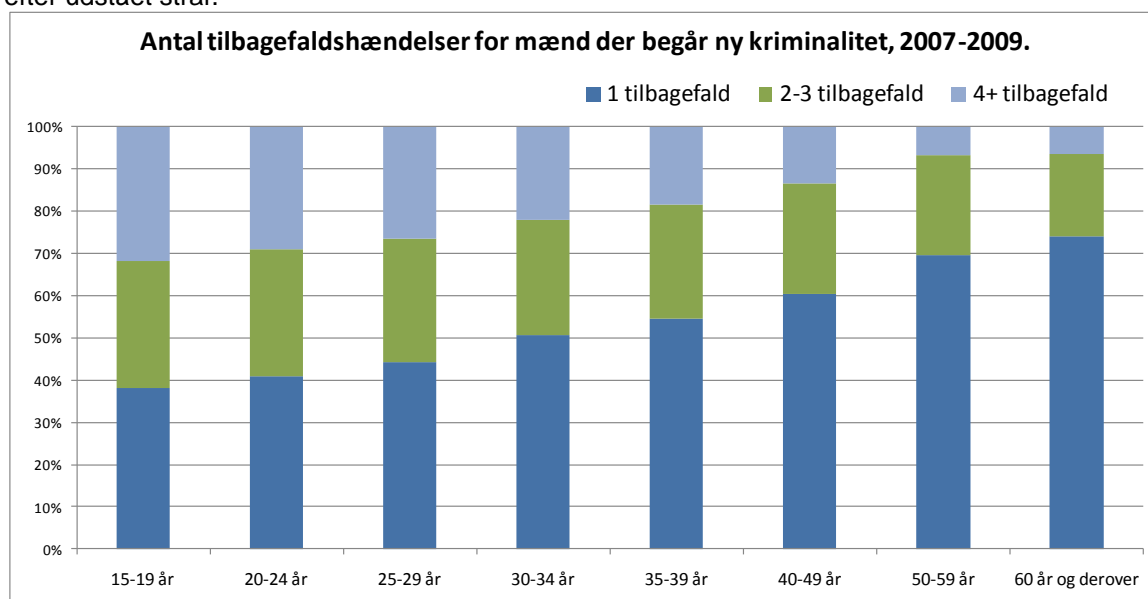
Figur 5. Den samlede tilbagefaldsprocent to år efter udstået straf (2007).

Kilde: Kriminalitet 2010, Danmarks Statistik.

Blandt de mænd der begår ny kriminalitet, sker det for 41 pct. vedkommende indenfor de første seks måneder. Dette tal er højest for unge under 30 år, hvor hele 45 pct. af dem der falder tilbage, gør det inden for de første seks måneder.

Figur 6. Antal tilbagefaldshændelser for mænd (2007-2009) inden for to år efter udstået straf.

Kilde: Kriminalitet 2010, Danmarks Statistik og egen opstilling.

Ca. halvdelen af de mænd som begår ny kriminalitet, begår kun én lovovertrædelse i løbet af opfølgingsperioden på to år. Blandt de unge under 25 år, er der 40 pct., der "kun" begår én ny lovovertrædelse i løbet af de første to år, mens tre fjerdedele af de +60-årige mænd, som begår ny kriminalitet, kun gør det én gang, jf. **figur 5** ovenfor.

Omvendt er der ca. 30 pct. af de unge mænd under 25 år, som har begået **fire eller flere lovovertrædelser inden for de første to år**. Dette gælder for under 10 pct. af de ældste mænd.

Det ses af **figur 6**, at helt unge kriminelle (15-24 år) typisk har op til 4 tilbagefald, og at antallet af tilbagefald falder med alderen.

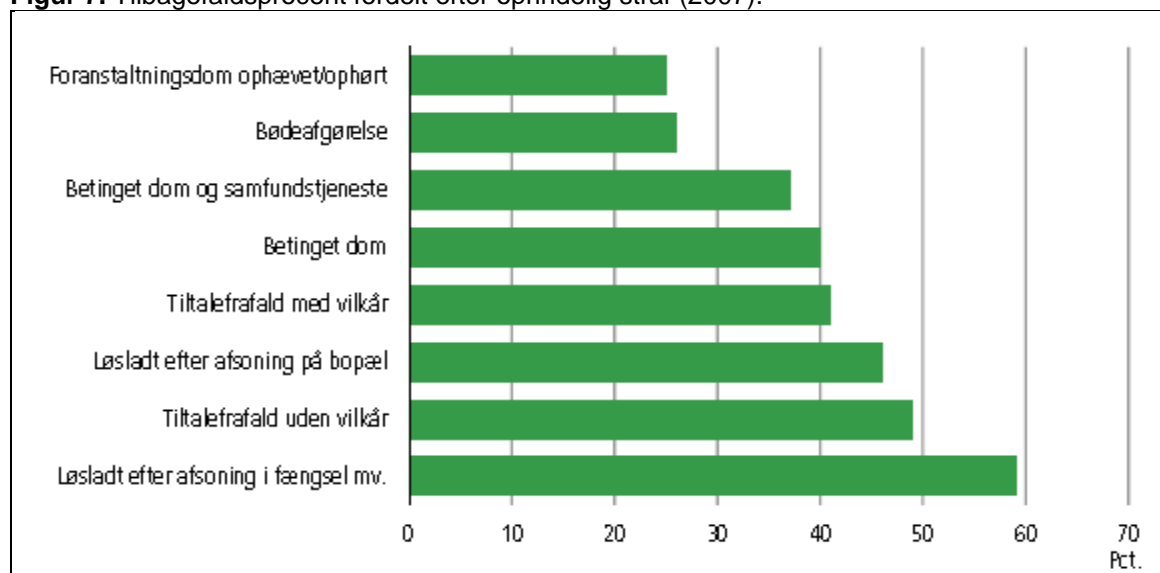
Straf afgørelsen afgørende for tilbagefaldsprocenten.

De personer der blev løsladt efter endt afsoning i **fængsel** m.v., havde den højeste tilbagefaldsprocent. Således begik seks ud af ti ny kriminalitet inden for to år, jf. **figur 6** nedenfor.

Personer der havde afsonet en frihedsstraf på **bopælen** havde noget lavere tilbagefaldsprocent på 46 pct.

Dømte som havde fået en **foranstaltningsdom** (behandlingsdom), hvor betingelsestiden sluttede i 2007, havde de laveste tilbagefaldsprocenter, på "kun" 25 pct.

Figur 7. Tilbagefaldsprocent fordelt efter oprindelig straf (2007).

Kilde: Kriminalitet 2010, Danmarks Statistik.

Opsummering vedr. tilbagefald

Samlet set falder 32 pct. af alle dømte mænd tilbage i ny kriminalitet inden for to år efter løsladelse. Typisk sker kriminaliteten inden for seks måneder. Des højere alder for de dømte, des mindre tilbagefald. For kvinder er tilbagefaldet mærkbart mindre.

Des lavere alder den kriminelle har, des flere tilbagefald. I aldersgruppen 15-29 år er de således mange med op til fire tilbagefald, mens dette er relativt sjældent i de højere aldersgrupper. Det gælder endvidere, at selve straffeafgørelsens karakter har stor betydning for tilbagefaldsprocenten.

Med venlig hilsen
Sara Larsen/NH